

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Εξετάσεις 2013

Επιμέλεια: Ομάδα
Οικονομολόγων της
Ωθησης

Παρασκευή, 31 Μαΐου 2013
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α. Ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης ισχύει, επειδή μεταβάλλονται οι αναλογίες που υπάρχουν κάθε φορά ανάμεσα στους σταθερούς και μεταβλητούς συντελεστές.
 - β. Το πραγματικό κόστος ενός αγαθού είναι τα άλλα αγαθά, που θυσιάστηκαν για την παραγωγή του.
 - γ. Όταν το οριακό προϊόν της εργασίας αρχίζει να μειώνεται, αρχίζει να μειώνεται και το μέσο προϊόν της εργασίας.
 - δ. Μια γεωργική έκταση, όσο παραμένει ακαλλιέργητη, είναι εν δυνάμει συντελεστής παραγωγής.
 - ε. Όταν παρουσιάζεται έλλειμμα στην αγορά ενός αγαθού, τότε με κάθε μείωση της τιμής του αγαθού θα μειώνεται και το έλλειμμα.

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A2.** Για την παραγωγή 60 μονάδων του αγαθού $Υ$ θυσιάζονται 30 μονάδες του αγαθού $Χ$. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού $Χ$ σε όρους του αγαθού $Υ$ είναι:
- α. 0,5
 - β. 2
 - γ. 0,2
 - δ. 30

Μονάδες 5

- A3.** Η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για ένα αγαθό μειώνεται, όταν:
- α. η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική
 - β. η τιμή του αγαθού αυξάνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική
 - γ. η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ζήτησή του είναι ελαστική
 - δ. η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ελαστικότητα της ζήτησής του είναι ίση με τη μονάδα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- A1. α. Σ
β. Σ
γ. Λ
δ. Σ
ε. Λ

- A2. β A3. α

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Με βάση το χρονικό ορίζοντα της επιχείρησης, η οικονομική επιστήμη διακρίνει δύο περιόδους παραγωγής.

- B1. Να περιγράψετε αυτές τις περιόδους (μονάδες 16). Πώς γίνεται η διάκριση αυτή; (μονάδες 6) Να αναφέρετε παραδείγματα (μονάδες 3).

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

§ Σχολικού βιβλίου "2. Ο χρονικός ορίζοντας της επιχείρησης", σελ. 53-54.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αναφέρεται στην τιμή (P_X) και στην ζητούμενη ποσότητα (Q_X) του αγαθού X , καθώς και στο εισόδημα (Y) και στην τιμή (P_Z) ενός αγαθού Z , υποκατάστατου του αγαθού X .

Συνδυασμοί	P_x	Q_x	Y	P_z
A	20	10	40.000	10
B	20	24	50.000	10
Γ	16	40	60.000	10
Δ	30	6	40.000	10
E	30	16	50.000	9

- Γ1. Να αιτιολογήσετε μεταξύ ποιων συνδυασμών υπολογίζεται η τοξοειδής ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού X και να την υπολογίσετε (μονάδες 7).
Πώς μεταβάλλεται η συνολική δαπάνη μεταξύ των συνδυασμών αυτών;
Να εξηγήσετε την παραπάνω μεταβολή με τη χρήση της τοξοειδούς ελαστικότητας ζήτησης του αγαθού X (μονάδες 7).

Μονάδες 14

- Γ2. Να αιτιολογήσετε μεταξύ ποιων συνδυασμών υπολογίζεται η εισοδηματική ελαστικότητα, να την υπολογίσετε καθώς το εισόδημα αυξάνεται και να χαρακτηρίσετε το είδος του αγαθού.

Μονάδες 6

- Γ3. Γιατί η γνώση της ελαστικότητας ζήτησης ενός αγαθού είναι πολύ σημαντική για τις επιχειρήσεις και το κράτος;

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- Γ1. Μπορούμε να υπολογίσουμε ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή εκεί που μεταβάλλεται η τιμή με σταθερούς τους υπόλοιπους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης, δηλαδή το εισόδημα (Υ) και η τιμή του υποκατάστατου αγαθού (Pz).

Έτσι υπολογίζουμε στα σημεία ΑΔ.

$$E_{D(A\Delta)} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A + P_B}{Q_A + Q_B} = \frac{6 - 10}{30 - 20} \cdot \frac{20 + 30}{10 + 6} = \frac{-4}{10} \cdot \frac{50}{16} = -1,25,$$

προαιρετικά υπολογίζουμε

- $\Sigma\Delta_A = P_A \cdot Q_A = 20 \cdot 10 = 200$
- $\Sigma\Delta_\Delta = P_\Delta \cdot Q_\Delta = 30 \cdot 6 = 180$

Η αύξηση της τιμής από Α σε Δ μειώνει τη ζητούμενη ποσότητα και αφού βρισκόμαστε σε $|E_D| > 1$ ελαστική ζήτηση, όπου $\left| \frac{\Delta Q}{Q} \right| > \left| \frac{\Delta P}{P} \right|$ η $\Sigma\Delta$ ακολουθεί τη μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας και μειώνεται.

- Γ2. Μπορούμε να υπολογίσουμε εισοδηματική ελαστικότητα εκεί που το εισόδημα (Υ) μεταβάλλεται με τους υπόλοιπους παράγοντες σταθερούς δηλαδή την τιμή (Px) του αγαθού και στην τιμή (Pz) του υποκατάστατου.

Έτσι υπολογίζουμε στα σημεία ΑΒ όπου το εισόδημα αυξάνεται

$$E_{Y(A \rightarrow B)} = \frac{\Delta Q}{\Delta Y} \cdot \frac{Y_1}{Q_1} = \frac{24 - 10}{50.000 - 40.000} \cdot \frac{40.000}{10} = \frac{14}{10.000} \cdot \frac{40.000}{10} = 5,6$$

έτσι αφού $E_Y > 0$ το αγαθό είναι κανονικό

- Γ3. §14. σελ. 46 Χρησιμότητα Ελαστικότητας Σχολικού Βιβλίου:
“Η γνώση της ελαστικότητας...σε διατίμηση κτλ.”

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα αναφέρονται σε μία επιχείρηση που λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο. Η εργασία (L) αποτελεί τον μοναδικό μεταβλητό συντελεστή παραγωγής και η τιμή (αμοιβή) της είναι σταθερή.

Αριθμός Εργατών (L)	Συνολικό Προϊόν (Q)	Μέσο Προϊόν (AP)	Οριακό Προϊόν (MP)	Μέσο Μεταβλητό Κόστος (AVC)	Μεταβλητό Κόστος (VC)
30		10	-		10.800
40					
50				40	

Δ1. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα. Με δεδομένο ότι το Μέσο Προϊόν (AP) γίνεται μέγιστο, όταν η επιχείρηση απασχολεί σαράντα (40) εργάτες, να συμπληρώσετε τα κενά του πίνακα, παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 11

Δ2. Αν η επιχείρηση αυξήσει την παραγωγή της από 330 μονάδες, σε 430 μονάδες με τι κόστος θα επιβαρυνθεί;

Μονάδες 6

Δ3. α. Να κατασκευάσετε τον πίνακα προσφοράς της επιχείρησης.

(μονάδες 4)

β. Αν ο κλάδος παραγωγής περιλαμβάνει 100 όμοιες επιχειρήσεις, να κατασκευάσετε τον πίνακα αγοραίας προσφοράς. (μονάδες 2)

Μονάδες 6

Δ4. Αν η τιμή ισορροπίας στην αγορά είναι 72 χρηματικές μονάδες, ποια ποσότητα πρέπει να παράγει η επιχείρηση για να μεγιστοποιεί τα κέρδη της;

Μονάδες 2

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

$$\Delta 1. \quad AP_{30} = \frac{Q_{30}}{30} = 10 \Rightarrow Q_{30} = 300$$

$$AVC_{300} = \frac{VC_{300}}{300} = \frac{10.800}{300} = 36$$

- Αφού το μέσο προϊόν είναι μέγιστο για $L=40$ ισχύει από θεωρία πως

$$AP_{40} = MP_{40} \Rightarrow \frac{Q_{40}}{40} = \frac{Q_{40} - 300}{40 - 30} \Rightarrow Q_{40} = 400$$

$$AP_{40} = \frac{Q_{40}}{40} = \frac{400}{40} = 10$$

$$MP_{40} = \frac{Q_{40} - Q_{30}}{40 - 30} = \frac{400 - 300}{40 - 30} = 10$$

- Μοναδικός μεταβλητός Συντελεστής η εργασία έτσι ισχύει $VC = w \cdot L$ άρα από $VC_{300} = 10.800 \Rightarrow w \cdot 30 = 10.800 \Rightarrow w = 360$

Έτσι $VC_{400} = w \cdot L = 360 \cdot 40 = 14.400$

$$AVC_{400} = \frac{VC_{400}}{400} = \frac{14.400}{400} = 36$$

$$VC_x = w \cdot L = 360 \cdot 50 = 18.000$$

$$AVC_x = \frac{VC_x}{Q_x} \Rightarrow 40 = \frac{18.000}{Q_x} \Rightarrow Q_x = 450$$

$$AP_{50} = \frac{Q_{50}}{50} = \frac{450}{50} = 9$$

$$MP_{50} = \frac{Q_{50} - Q_{40}}{50 - 40} = \frac{450 - 400}{10} = 5.$$

Έτσι ο πίνακας γίνεται:

L	Q	AP	MP	AVC	VC
30	300	10	-	36	10.800
40	400	10	10	36	14.400
50	450	9	5	40	18.000

- Δ2.** Για να απαντήσουμε το ερώτημα χρειάζεται να υπολογίσουμε τα MC.

$$MC_{400} = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} = \frac{14.400 - 10.800}{400 - 300} = 36$$

$$MC_{450} = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} = \frac{18.000 - 14.400}{450 - 400} = 72$$

Α' τρόπος

Έτσι θεωρούμε το $MC_{400} = 36$ σταθερό:

$$36 = \frac{VC_{330} - 10.800}{330 - 300} \Rightarrow VC_{330} = 11.880$$

Αντίστοιχα θεωρούμε το $MC_{450} = 72$ σταθερό:

$$72 = \frac{VC_{430} - 14.400}{430 - 400} \Rightarrow VC_{430} = 16.560$$

Έτσι η μεταβολή του κόστους ήταν $VC_{430} - VC_{330} = 4680$

Β' τρόπος

Σύμφωνα με ορισμό του MC σελ. 65 μεσολαμβάν 70 μονάδες από 330 σε 400 όπου κάθε μία απ' αυτούς αυξάνει το κόστος κατά 36 χρηματικές μονάδες $70 \cdot 36 = 2520$, αντίστοιχα από 400 σε 430 έχουμε άλλες 30 μονάδες όπου κάθε μία αυξάνει το κόστος κατά 72 χρηματικές μονάδες, δηλαδή $30 \cdot 72 = 2160$ έτσι το κόστος μεταβάλλεται κατά $2520 + 2160 = 4680$ χρηματικές μονάδες.

- Δ3. α. Έχοντας υπολογίσει το MC από το προηγούμενο ερώτημα (Δ2) παρατηρώ πως για $Q=400$ το $AVC_{\min}=MC=36$ έτσι:
Το ανερχόμενο τμήμα του MC που είναι πάνω από το AVC αποτελεί τη βραχυχρόνια καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης.

P	Q_s
36	400
72	450

- β. Η αγοραία προσφορά είναι το άθροισμα των ποσοτήτων που προσφέρουν όλες οι επιχειρήσεις του κλάδου σε κάθε επίπεδο τιμής.
Έτσι:

P	$Q_{\text{αγοραία}}=100 \cdot Q_s$
36	40.000
72	45.000

- Δ4. Η επιχείρηση για $P=72$ πρέπει να παράγει $Q=450$ γιατί μεγιστοποιεί το κέρδος της σε εκείνη την ποσότητα όπου η τιμή πώλησης είναι ίση με το οριακό κόστος της, δηλαδή για $P=MC=72$ από πίνακα προσφοράς (Δ3.α.) $Q=450$

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα φετινά θέματα δεν διαφοροποιούνται σε βαθμό δυσκολίας από τα αντίστοιχα των τελευταίων ετών.

Τα χαρακτηριστικά των ερωτημάτων είναι η απαίτηση γνώσης σε βάθος και με λεπτομέρεια της εξεταστέας ύλης καθώς επίσης και η συγκέντρωση κατά τη διάρκεια της υπολογιστικής διαδικασίας.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά θα αποτελέσουν τα κριτήρια για την εξασφάλιση της άριστης επίδοσης.